

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

PREDMET: SIMIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija broj 39764/20)

PRESUDA

STRASBOURG

17.05.2022. godine

Ova presuda je konačna, ali su u njoj moguće uredničke izmjene.

U predmetu Simić protiv Bosne i Hercegovine, Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), koji zasjeda kao komisija sastavljena od:

Tim Eicke, *predsjednik*,

Faris Vehabović,

Pere Pastor Vilanova, *sudija*, i

Ilse Freiwirth, *zamjenica registara Odjela*;

Imajući u vidu Aplikaciju (broj 39764/20), protiv Bosne i Hercegovine koju je dana 30.7.2020. godine, prema članu 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu „Konvencija“), Sudu podnio državljanin Bosne i Hercegovine g. Mirko Simić nastanjen u Brčkom (u daljem tekstu „aplikant“), a koga je zastupao g. A. Ramić, advokat iz Brčkog; Odluku da se o Aplikaciji obavijesti vlada Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu „Vlada“), koju je zastupala v.d. zastupnica, gđa. J. Cvijetić; izjašnjenje stranaka;

nakon vijećanja zatvorenog za javnost održanog 26.04.2022. godine, donio je sljedeću **presudu** koja je usvojena navedenog datuma:

PREDMET SLUČAJA

1. Aplikant je zastupao tužitelja u parničnom postupku u vezi sa naknadom štete. Parnični sud je djelimično uvažio zahtjev tužitelja. U svojoj reviziji izjavljenoj u vezi sa pravnim pitanjima, aplikant je ispričao šalu o profesoru koji je od studenata tražio da navedu i imena, a ne samo broj žrtava bombardiranja Hirošime, i rekao da ga je drugostepeni sud tretirao isto kao što je u toj šali profesor tretirao svoje studente. Dana 22.11.2017. godine Apelacioni sud distrikta Brčko, postupajući kao sud trećeg stepena, odbio je reviziju izjavljenu u vezi sa pravnim pitanjima. Također, dana 20.12.2017. godine, isti sud je aplikantu izrekao novčanu kaznu u iznosu od 1.000 konvertibilnih maraka (oko 510 eura) zbog nepoštovanja suda. Taj sud je smatrao da su aplikantove primjedbe bile uvredljive. Apelacioni sud Brčko Distrikta u drugačijem sastavu i Ustavni sud, dana 26.03.2018. godine, odnosno 26.03.2020. godine, potvrdili su Rješenje od 20.12.2017. godine. Pozvali su se na predmet *Žugić protiv Hrvatske* (broj 3699/08, 31.05.2011. godine), u kojem Sud nije našao povredu člana 10. Konvencije. Aplikant je novčanu kaznu platio 2018. godine.

OCJENA SUDA

2. Aplikant se žalio prema članu 10. Konvencije, jer je novčano kažnjen zbog nepoštovanja suda.

3. Sud primjećuje da predstavka nije očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3 (a) Konvencije, niti je neprihvatljiva po bilo kom drugom osnovu. Iz tog razloga se mora proglasiti prihvatljivom.

4. Strane su saglasne da je kažnjavanje aplikanta zbog nepoštovanja suda predstavljalo uplitanje u njegovo pravo na slobodu izražavanja, da je to uplitanje bilo propisano zakonom i da se njime nastojao postići legitiman cilj očuvanja autoriteta pravosuđa. Stoga još ostaje da se ispita da li je to uplitanje bilo „neophodno u demokratskom društvu“ u smislu člana 10. Konvencije. Opća načela za ocjenu neophodnosti uplitanja u ostvarivanje slobode izražavanja u ovom konkretnom kontekstu ponovljena su u presudi *Radobuljac protiv Hrvatske* (broj 51000/11, tačke 56-61, 28.6.2016.godine). Naročito, Sud mora posmatrati sporno uplitanje u svjetlu predmeta u cjelini, uključujući i sadržaj primjedbi zbog kojih se aplikant tereti, kao i kontekst u kojem su iznesene. Sud, također, posebno mora utvrditi da li je uplitanje o kojem je riječ „srazmjerno legitimnim ciljevima koji se nastoje postići“, te da li su razlozi koje navode domaće vlasti kako bi ga opravdale „relevantni i dostatni“. Pri tome se Sud mora uvjeriti da su domaće vlasti primijenile standarde koji su u skladu s načelima sadržanim u članu 10. i, štaviše, da su svoju odluku zasnovale na prihvatljivoj ocjeni relevantnih činjenica.

5. Sud prvo zapaža da je sporne primjedbe, koje su domaći sudovi smatrali uvredljivima, aplikant iznio u kontekstu sudskog postupka. Drugim riječima, one su iznesene pred forumom pred kojim je prirodno da su se prava njegovog klijenta trebala energično braniti (vidi presudu *Radobuljac*, citiranu gore, tačka 62, i druge izvore citirane u njoj). Nadalje, primjedbe su iznesene u žalbi, za razliku od kritike sudije koja je izrečena, na primjer, u medijima (vidi *Morice protiv Francuske* [VV], broj 29369/10, tačke 136-38, ESLJP 2015. godine). Prema tome, šira javnost nije znala za njih. Prilikom razmatranja ovog predmeta, domaći sudovi nisu dali dovoljno težine kontekstu u kojem su primjedbe iznesene.

6. Štaviše, Sud nije uvjeren, suprotno tvrdnjama Vlade, da bi se primjedbe aplikanta mogle protumačiti kao neopravdan lični napad čija je jedina namjera da uvrijedi sud ili članove suda (vidi *Čeferin protiv Slovenije*, broj 40975/08, tačka 59, 16.1.2018. godine, za razliku od presude *Žugić*, citirane gore, tačka 47). Zaista, njegovi komentari su se odnosili na način na koji je drugostepeni sud primijenio pravila o dokazima u slučaju njegovog klijenta. Iako je istina da je ton spornih primjedbi bio zajedljiv, ili čak sarkastičan, korištenje takvog tona u primjedbama o sudijama smatralo se spojivim sa članom 10. (vidi presudu *Morice*, citiranu gore, tačka 139).

7. Sud se slaže s Vladom i Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine da advokati, kao neovisne stručne osobe, imaju ključnu ulogu u osiguravanju da sudovi uživaju povjerenje javnosti. Ta posebna uloga advokata u pravosudnom postupku podrazumijeva niz obaveza. Naročito, njihovo

profesionalno držanje mora biti diskretno, iskreno i dostojanstveno (vidi presudu *Morice*, citiranu gore, tačka 133). Međutim, da bi javnost imala povjerenja u pravosudni postupak ona mora imati povjerenja u sposobnost pravne profesije da pruži efikasno zastupanje (ibid, tačka 132).

8. Navedeni elementi su naveli Sud na zaključak da razlozi koje su domaći sudovi iznijeli kako bi opravdali uplitanje u pravo aplikanta na slobodu izražavanja nisu „relevantni i dostatni“. Sud ima u vidu fundamentalno supsidijarnu ulogu sistema Konvencije (vidi, na primjer, *Dubská i Krejzová protiv Češke Republike* [VV], broj 28859/11 i 28473/12, tačka 175, ESLJP 2016. godine). Međutim, imajući u vidu propust domaćih sudova da pruže relevantne i dostatne razloge kojima bi opravdali uplitanje o kojemu je riječ, Sud smatra da se ne može reći da su oni primijenili standarde koji su „u skladu s načelima sadržanim u članu 10.“ ili da su „zasnovali svoje odluke na prihvatljivoj ocjeni relevantnih činjenica“. Sud, dakle, zaključuje da uplitanje u pravo aplikanta na slobodu izražavanja nije bilo „neophodno u demokratskom društvu“.

9. S obzirom na ovo utvrđenje, nije potrebno da Sud ispituje da li je visina novčane kazne u predmetnom slučaju bila srazmjerna cilju koji se nastojao postići.

10. Zbog svega navedenog, donesen je zaključak da je došlo do povrede člana 10. Konvencije.

PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

11. Na ime materijalne štete, aplikant je zatražio 510 eura (EUR) što odgovara iznosu novčane kazne koja mu je izrečena zbog nepoštovanja suda (vidi tačku 1. ove presude). Također je tražio 4.500 eura na ime nematerijalne štete, te 2.550 eura na ime troškova i izdataka koje je imao pred Ustavnim sudom i ovim Sudom.

12. Vlada je osporila aplikantova potraživanja.

13. Sud je utvrdio da izricanje novčane kazne aplikantu zbog nepoštovanja suda predstavlja kršenje člana 10. Konvencije. Prema tome, postoji dovoljna uzročno-posljedična veza između navodne materijalne štete i utvrđene povrede. Sud stoga prihvaća zahtjev aplikanta za naknadu materijalne štete u iznosu izrečene novčane kazne. Sud mu, dakle, dosuđuje 510 eura po ovom osnovu, uvećano za svaki porez koji mu može biti zaračunat. Kada je riječ o nematerijalnoj šteti, Sud dosuđuje iznos koji je zatražio aplikant, plus svaki porez koji bi se mogao zaračunati. Konačno, s obzirom na dokumente koje ima u posjedu, Sud smatra opravdanim dosuditi

puni iznos koji aplikant potražuje na ime troškova i izdataka, uvećan za svaki porez koji mu se može zaračunati.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA, SUD JE, JEDNOGLASNO,

1. *Proglasio* aplikaciju dopuštenom;
2. *Utvrдио* da je došlo do povrede člana 10. Konvencije;
3. *Utvrдио*:
 - a) da tužena država u roku od tri mjeseca mora platiti aplikantu sljedeće iznose pretvorene u valutu tužene države po tečaju na dan izmirenja:
 - (I) 510 EUR (pet stotina eura), kao i svaki porez koji se može zaračunati, na ime materijalne štete;
 - (II) 4.500 EUR (četiri hiljade pet stotina eura), kao i svaki porez koji se može zaračunati, na ime nematerijalne štete;
 - (III) 2.550 EUR (dvije hiljade pet stotina i pedeset eura), kao i svaki porez koji se aplikantu može zaračunati, na ime troškova i zadataka;
 - b) da će se od isteka navedenog roka od tri mjeseca do izmirenja plaćati obična kamata na navedene iznose po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke u periodu neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi dana 17.05. 2022. godine, u skladu s pravilom 77. stavovi 2. i 3. Pravila Suda.

Ilse Freiwirth
zamjenica registrara

Tim Eicke
predsjednik